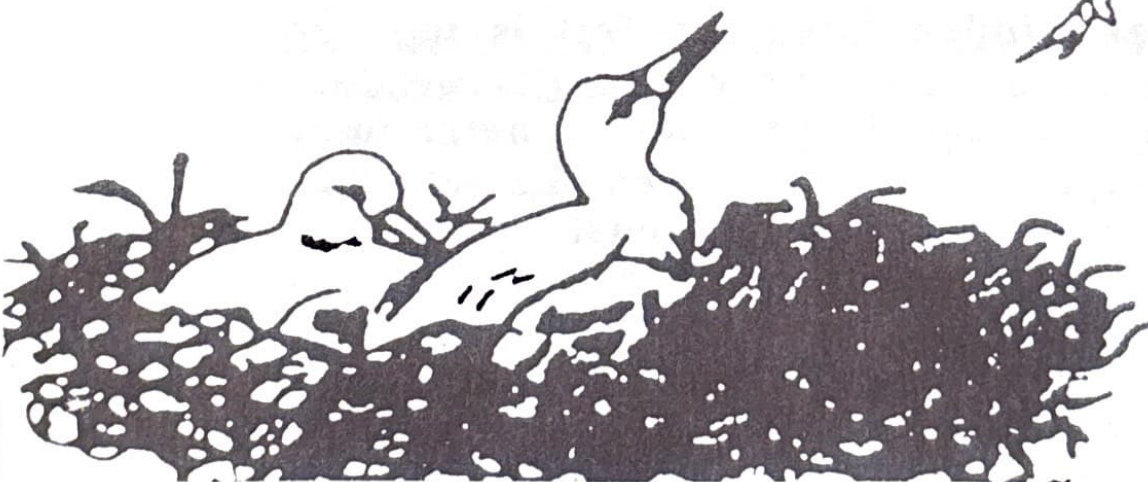
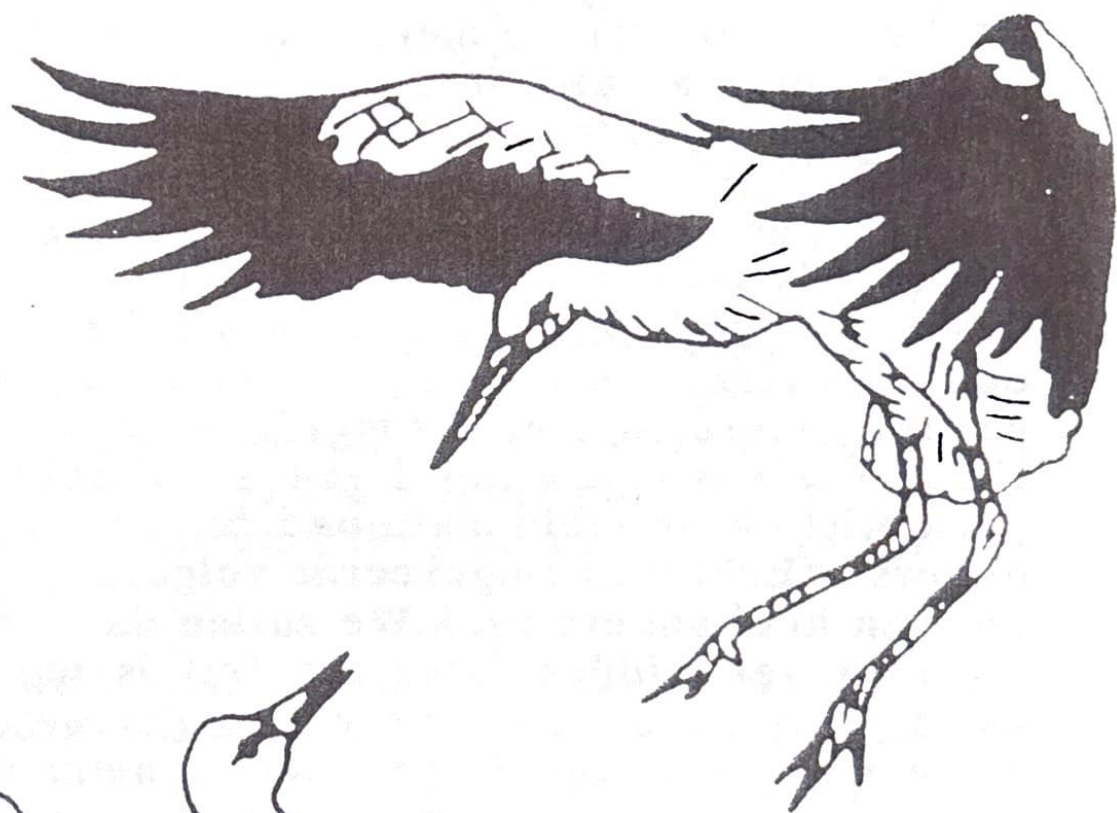

Jaarverslag
"IT EIBERTSHIEM"
Earnewâld

1995

BESTE OOIEVAARSVRIENDEN.

Bij dezen doen wij U toekomen het jaarverslag van "IT EIBERTSHIEM" betreffende het jaar 1995.

Deze keer ontvangt U in vergelijking met vorig jaar een kort verslag.

Waarom kort vraagt U zich misschien af ?

Kort omdat er niets te melden valt of kort omdat de ooievaar niet interessant (meer) is of kort omdat de ontvangers van dit verslag alles al weten ? Eigenlijk misschien een mengeling van alle punten. Vooropgesteld dat de ooievaar nog steeds zeer interessant is, geldt die reden dus zeker niet! Of misschien toch. Juist omdat de ooievaars interessant zijn wordt er veel gepubliceerd en is er dus minder nieuws.

Hoewel wat is nieuws, les 1 van de school voor journalistiek vermeld dat: hond bijt man, geen nieuws is. Echter in omgekeerde volgorde wordt het een heel andere zaak. We zullen dat echter maar in het midden laten, een feit is immers dat 1995 ons jubileum jaar was en dat we derhalve vorig jaar op de proppen kwamen met een zeer uitgebreid verslag, zowel betreffende terugblik dan wel richting toekomst.

Daarom dus nu een kort verslag over het wel en wee van onze ooievaars in 1995.

Als middenpagina van dit verslag doet dienst onze nieuwe folder die we als gezamenlijke buitenstations hebben laten maken uit de bijdrage van de vrienden van de ooievaars. Na vele jaren een nieuwe start in kleur nog wel. Gooi dit verslag alleen daarom al niet weg maar geef het door aan vriend, buur of kennis. (bij voorbaat dank!)

KANTTEKENING.

De kanttekening uit het verslag van '94 eindigde met:

"Inmiddels zijn de eerste successen geboekt. De ooievaar krijgt een nieuwe kans in Nederland. Niet in de laatste plaats mede dankzij de buitenstations en dus ook een beetje dankzij It Eibertshiem. Dat beetje is voldoende om met respect en trots, op terug te zien. Het is voldoende om morgen en overmorgen met misschien nog wel meer inzet aan het werk te gaan voor het behoud van "onze" ooievaars in Friesland en daarbuiten. Gezamenlijk vraagt dat het elan ervoor te willen gaan, voor een leefomgeving waarin naast de mens ook de ooievaar zich weer veilig en thuis voelt. Voor ons is dat dan ook de uitdaging voor de komende vijftien jaar!"

Dat niets minder waar is heeft 1995 ons zeer nadrukkelijk laten zien! De enorme teleurstellende resultaten van 1995 liet zeker in onze jubileumperiode zijn sporen na bij ons als werkgroepleden.

Hoezo uitdaging voor de komende 15 jaar ?

We hadden op iets anders gehoopt, dat is duidelijk.

Tegelijkertijd realiseerden we ons daardoor hoe moeilijk het werken met levende have soms is en dat je bijna wel optimist pro forma moet zijn om dit werk te kunnen doen.

De resultaten van '95, U leest dat verderop, plaatsen de KANTTEKENING van vorig jaar bijna in een ander daglicht.

Om dan nog te kunnen spreken van:Het is ook voldoende om morgen en overmorgen met misschien nog meer inzet aan het werk te gaan voor het behoud van onze ooievaars",kost enig moeite,dat geven we toe maar na regen komt zonneschijn!

In ons eerste jubileum weekend leek niets maar dan ook niets daarop want de regen viel met bakken uit de hemel.Soms zit het mee, soms zit het tegen,laat een verzekeringsmaatschappij ons vaak horen.We weten er alles van.

Onze zonneschijn kwam!

En wel uit Denemarken! Is daar het weer zoveel beter vraagt U zich misschien af? Nee,niet dat wij weten maar onze Deense Storcken collega liet ons weten dat een ooievaar geboren in Eernewoude na zijn trek Nederland was gepasseerd en in Denemarken op het stadhuis in Ribe een geslaagde broedpoging had gedaan en aldaar 2 jongen had grootgebracht.

OVER EEN OOIEVAAR.

Vrouw ooievaar was slecht te spreken.

"Jij hebt",zo riep ze"rare streken.

Je kleppert haast de ganse dag.

Wat is dat voor een vreemd gedrag ?

Ik kan er amper tussen komen

en hoor je zelfs nog in mijn dromen.

Zeg,maak toch niet zo'n heidens leven

en houd je snavel nu eens even."

Hij keek spinnijdig en riep bars:

"Ik oefen slechts de kleppermars."

(van HOATSE)

RESULTATEN IT EIBERTSHIEM IN 1995.

Het jaar 1995 leek een jaar te worden met een gemiddeld resultaat van de voorgaande jaren.

We hadden 6 vrijligende broedparen welke vanaf begin april in totaal voor meer dan 20 eieren zorgden en met een uitkomst van 21 eieren leek alles naar wens te gaan.De eerste 10 dagen van juni brachten daar echter snel verandering in.Welke oorzaken er aan ten grondslag liggen zullen we allicht nooit achterhalen maar een feit was dat we op 10 juni nog maar 5 jongen hadden en in de week daarop verloren we de laatste 5 jongen.Een kleine ramp leek zich te hebben voorgedaan en zo bracht de media het ook.RAMP IN EERNEWOUDE was één van de krantekoppen.Op maandagmorgen 19 juni had de voorzitter voor 10.00 uur al 3 landelijke dagbladen en 5 regionale en 2 radorubrieken aan de telefoon gehad,publiciteit is fijn maar we hadden uiteraard graag een andere aanleiding gehad.

De centrale vraag van een ieder was steeds:

Wat was/is de oorzaak ? En het antwoordt daarop hebben we tot op heden niet.

Vast staat is dat 1 jonge ooievaar een samonelle vergiftiging had opgelopen.Twee andere slachtoffers die daarop ook onderzocht zijn hadden deze samonella bacterie niet in zich.

Omdat alle voorgaande ooievaars niet zijn onderzocht lijkt het vooralsnog niet logisch om te veronderstellen dat meer ooievaars het loodje legden door deze bacterie.

Een mogelijk andere reden welke genoemd werd was het weer.Op 9 juni registreerden de

weermannen de koudste dag sinds deze eeuw in de maand juni waargenomen! Ook de overvloedige regen zal zeker niet in positieve zin hebben bijgedragen maar dat alles rechtvaardigt nog niet dat je mag veronderstellen dat het weer dus de oorzaak is.

Onderzoek heeft aangetoond dat de weersinvloed op broedsucces bij ooievaars veel geringer is dan we tot dusverre aannamen. En dat wordt nog eens bevestigd door de resultaten van andere buitenstations. De resultaten waren landelijk wel lager dan voorgaande jaren maar stond in geen verhouding tot wat zich op It Eibertshiem voordeed. En het weer was landelijk bijna overal even slecht.

De vraag van het hoe en waarom blijft dus!

Voor It Eibertshiem is dat dan ook de reden geweest om voor '96 aan te dringen op uitgebreid onderzoek naar diverse facetten van de ooievaars in en rondom It Eibertshiem.

LANDELIJKE ONTWIKKELINGEN.

Landelijk valt nadrukkelijk op dat er zich steeds meer paren vrij gaan vestigen. Paren dus die eigenlijk niets meer van doen hebben met een buitenstation en dat is een zeer gunstige ontwikkeling. (in totaal 40 "vrije nesten")

In totaal waren er in 1995 282

paren tegen 223 in 1994. Er werden 372 jongen vliegvlug tegen 313 in 1994. Ruim 60 paren meer maar ook "maar" 60 jongen meer.

De getallen liggen dus duidelijk ongunstiger dan in '94.

VIJFTIEN JAAR IT EIBERTSHIEM 1980_1995

Het jubileumjaar werd gevierd met een bijzondere uitgave van ons jaarverslag in combinatie met het boekwerkje "Kansen voor de ooievaar" en niet te vergeten onze ooievaarsexpositie in Eernewoude met daaraan gekoppeld de wandelexcursies en de boottocht. Dit alles vond plaats op 10 en 11 & 17 en 18 juni.

De expositie gaf een overzicht van 15 jaar It Eibertshiem met daarbij een uitstalling van diverse goederen en artikelen die iets te maken hadden met de ooievaars. Van oude foto's van begin 1900 tot glaswerk met een ooievaar er op en bv. een zilveren rinkelbel met ooievaar maar ook zelfgemaakte dingen zoals een borduurwerkje en kunst met ooievaars.

Als je echt op zoek gaat blijkt er veel te zijn wat met ooievaars te maken heeft. Alleen al het praatje bij Omrop Fryslan leverde meer dan 25 reacties op!

Het weer werkte niet echt mee en daar hadden we vooral het eerste weekend last van. De bezoekers lieten het vooral de zaterdag (terecht) afweten. Het was te nat en te koud. Een geluk was wel dat ook It Fryske Gea haar excursie in het zelfde weekend had gepland en zodoende hadden beide organisaties daar voordeel van.

De excursieleider van it gea Dhr. A. Ferwerda, blijkt ook een rasoptimist want bij vertrek in Eernewoude vertelde hij dat hij in Lemmer de zon reeds zag schijnen! Een goed begin is het halve werk!

In totaal zijn er toch nog veel bezoekers ge-

weest en ook de boottocht met ruim 50 deelnemers viel goed in de smaak. Datzelfde was ook van toepassing voor de koffie, want met de lage temperatuur hadden vele wel trek in een "bakje". Vaak even genietend van de koffie kijken naar de ooievaarsfilm.

Resumerend zien we dan ook terug op twee geslaagde weekends waarin de ooievaars centraal stonden.

*Hallo mensen Folkertsma,
Nog bedankt voor de mooie folders die u mij hebt toegestuurd.
Ik heb ze gebruikt voor mijn spreekbeurt en uitgedaald in groep 7 en 8.
Voor mijn spreekbeurt had ik een 8½!
Groetjes van Diteke Ekema
Hundergras, 12-nov. '95*

Ook in '95 kregen we weer regelmatig verzoekjes om informatie mbt het schrijven van werkstukken en verslagen. Bijgaand briefje toont aan dat, dat soms zeer succesvol is!

VERDERE ONTWIKKELINGEN.

Uit de resultaten van 1995 en de ontwikkelingen in de aantallen ooievaars na 1980 is gebleken dat het broedsucces en het aantal nieuwe, zelfstandige vestigingen in Friesland (in en rond de buitenstations Akmarijp, Eernewoude en Spanga), sterk achterblijft ten opzichte van de broedparen in het Reestdal en langs de IJssel. In '95 is een onderzoek gestart naar de voedselkeus en de voedselgebieden rond buitenstation 't Zand in Gorssel. Dit zal in '96 worden voortgezet. Veldonderzoek bij Eernewoude is noodzakelijk om een vergelijking te maken tussen de kwaliteit van de voedselgebieden van de ooievaar. De resultaten hiervan zullen worden gebruikt om op landelijk niveau de geschikte leefgebieden voor de ooievaar in kaart te brengen.

In overleg tussen Vogelbescherming, It Eibertshiem en het Van Hall instituut zal geprobeerd worden antwoord te geven op de volgende vragen:

- 1) Welke gebieden rond It Eibertshiem worden door de ooievaars als voedselgebied gebruikt?
- 2) Wat is de voedselkeuze (kwalitatief & kwantitatief) in deze gebieden?
- 3) Hoe kan de geschiktheid van het voedselgebied rond It Eibertshiem verbeterd worden om het broedsucces en nieuwe vestigingen te stimuleren?

In praktijk betekend dit dus veel veldwerk doen zoals; dagelijks waarnemingen (van foudagerende ooievaars) en tellingen registreren; vaststellen van voedselkeus; verzamelen van

braakballen; analyseren van braakballen op prooiresten; het verwerken van deze gegevens in databestand etc. etc.

U ziet dat een dergelijk onderzoek een grote tijdsinvestering vraagt en vandaar dan ook dat we erg blij zijn met de samenwerking met (de studenten van) het Van Hall instituut.

We hopen dan ook dat dit onderzoek kan bijdragen aan het behoud en herstel van een duurzame en zelfstandige populatie, die alle kenmerken vertoont van de wilde soort.

DE HOOFDDOELSTELLING VAN HET OOIEVAARSPROJECT.

De belangrijke factoren in de relatie biotoopkwaliteit en broedsucces van de ooievaars zoals: {grondsoort, landgebruik, zomergrondwaterstand, graslandkwaliteit, neerslag, afstand van het nest tot het foerageer gebied, aanwezigheid van veldmuizen, leeftijd van de oudervogels, dichtheid aan andere ooievaars in het omliggende gebied en bijvoederen} kunnen middels dit onderzoek hopelijk straks beter onderbouwd worden en ons beter in staat stellen om de eerder genoemde hoofddoelstelling ten uitvoer te brengen.

Wij wachten dus met heel veel belangstelling de resultaten af!

TOT BESLUIT.

Eerst nog een paar mededelingen.

*Door vogelbescherming is er een speciaal themanummer van vogelnieuws uitgegeven over de ooievaar. U kunt deze uitgave bestellen door F5,- over te maken op giro 5495790 of bank 3706.09.689, inv. H. Folkertsma Lutkewierum. Ook voor andere ooievaars en vogelartikelen kunt U hier terecht.

*Op zondag 2 juni organiseert de ons bekende natuurorganisatie te Gorredijk & omstreken traditiegetrouw de Eibertshiem fietstocht.

U fietst toch ook mee?

Start tussen 09.30 en 14.00 uur bij loonbedrijf Jonker te Terwispeel.

*Vanaf heden is s'middags de Reidplum weer geopend en bent U uiteraard welkom!

Verder hopen we dat we in gezamenlijkheid blijven werken aan het behoud van de ooievaars in Friesland en Nederland en dat U ons daarbij blijft steunen. Alvast hartelijk dank.

Mei 1996,
Werkgroep

"IT EIBERTSHIEM"